

»UREDITEV DOSTOPA NA BLEJSKI GRAD«

PROJEKTNA NALOGA ZA IZDELAVO PROJEKTNE DOKUMENTACIJE IN IZBIRO PROJEKTANTA

Objekt / projekt:	Ureditev dostopa na Blejski grad – izvedba podzemnega dostopa (dvigalo v grajski skali) s pripadajočo prometno (shuttle) in zunanjo ureditvijo
Lokacija:	Blejski grad in grajski plato z dostopno (Grajsko) cesto ter spodnjim parkiriščem, Bled.
Investicijska namera:	Izdelava celovite projektne dokumentacije za pridobitev integralnega gradbenega dovoljenja in izvedbo ureditve dostopa na grad
Predmet naročila:	Storitve projektiranja: posnetek obstoječega stanja, DPP, IDP, DGD in PVO, PZI (s popisi del), koordinacija geološko-geomehanskih raziskav ter projektantski in geotehnični nadzor
Vrsta postopka:	Javno naročilo storitev po ZJN-3 – odprti postopek
Naročnik:	ZAVOD ZA KULTURO BLED, Cesta svobode 011 4260 BLED
Uporabnik:	ZAVOD ZA KULTURO BLED
Datum:	julij 2026

KAZALO

1	UVOD	3
1.1	Predmet in namen projektne naloge	3
1.2	Izhodišča in razlogi za izvedbo projekta.....	3
1.3	Podatki o naročniku	3
1.4	Podlage in dokumentacija, ki jo zagotovi naročnik	3
1.5	Pravne podlage	4
2	OPIS OBSTOJEČEGA STANJA IN OBMOČJA OBDELAVE	4
2.1	Območje obdelave.....	4
2.2	Obstoječi dostop in problematika	4
2.3	Dimenzioniranje glede na obisk	4
2.4	Varstvo kulturne dediščine in narave	4
2.5	Geološke in geomehanske razmere	5
3	IZHODIŠČNI KONCEPT REŠITVE (PROGRAMSKA IZHODIŠČA)	5
3.1	Zasnova dostopa: shuttle prevoz in dvigalo v skali	5
3.1.1	Shuttle prevoz.....	5
3.1.2	Dvigali.....	5
3.2	Podzemni dostop: horizontalni predor in vertikalni jašek.....	5
3.3	Vhodni objekt in arhitekturna zasnova	6
3.4	Krajinska ureditev grajskega platoja	6
3.5	Zaščita grajske stene.....	6
4	PREDMET IN OBSEG NAROČILA (STORITVE PROJEKTANTA).....	6
4.1	Vsebina in faze projektne dokumentacije.....	6
4.2	Geološko-geomehanske raziskave in geotehnično projektiranje.....	7
4.3	Pridobivanje mnenj, soglasij in dovoljenj.....	7
4.4	Projektantski nadzor	Napaka! Zaznamek ni definiran.
4.5	Zahteve glede tehnologije izdelave (BIM).....	7
4.6	Usklajevanje, variantne rešitve in stroškovni okvir	8
5	POSEBNE STROKOVNE ZAHTEVE PROJEKTA	8
6	OBVEZNOSTI PROJEKTANTA	8
7	OBLIKA IN PREDAJA DOKUMENTACIJE.....	9
8	PRILOGE.....	9

1 UVOD

1.1 Predmet in namen projektne naloge

Predmet te projektne naloge je opredelitev vsebine, obsega, tehničnih izhodišč, pogojev za sodelovanje in meril za izbiro izvajalca storitev projektiranja (v nadaljevanju: projektant) za ureditev sodobnega dostopa na Blejski grad. Projektna naloga je podlaga za izvedbo javnega naročila storitev po Zakonu o javnem naročanju (ZJN-3) in za pripravo ponudb.

Naročnik bo izvajalca gradnje izbral v ločenem postopku na podlagi projektantske rešitve in popisov del s predizmerami, ki jih v okviru tega naročila izdelata izbrani projektant.

Cilj naročnika je pridobiti tehnično, časovno in stroškovno optimalno projektno rešitev, ki bo: omogočila univerzalno (tudi gibalno oviranim) dostopnost gradu; rešila problematiko množičnega turističnega obiska ter dostave in servisiranja gradu; bila skladna z režimom varstva kulturne dediščine in z naravovarstvenimi izhodišči; ter izvedljiva ob nemotenem obratovanju gradu med gradnjo.

1.2 Izhodišča in razlogi za izvedbo projekta

Blejski grad je dostopen po strmi poti, ki vodi s platoja pod gradom do grajskega kompleksa. Za potrebe sodobnega množičnega turističnega obiska ta dostop ne zadošča. Gibalno oviranim obiskovalcem dostop ni omogočen, močno otežena pa sta tudi dostava in servisiranje gradu, zlasti pri večjih in težjih predmetih.

Ideja o ureditvi sodobnega dostopa je nastala pred leti; leta 2016 se je začela izdelava strokovnih podlag, ki so obravnavale problematiko in opredelile strategijo urejanja širšega prostora – od centralnega parkirišča za avtomobile in avtobuse, nove povezovalne ceste in javnega prometa do ureditve grajskega platoja ter samega dostopa na grad. Preverjenih je bilo več variant; kot najustreznejša se je izkazala kombinacija prevoza s shuttli in dostopa preko dvigala v grajski skali. Strokovne podlage so bile potrjene s strani nosilcev urejanja prostora in vključene v spremembe občinskega prostorskega načrta (OPN), kjer so bile tudi sprejete.

1.3 Podatki o naročniku

Naročnik: ZAVOD ZA KULTURO BLED, Cesta svobode 011 4260 BLED

Upravljavec / uporabnik objekta: ZAVOD ZA KULTURO BLED

1.4 Podlage in dokumentacija, ki jo zagotovi naročnik

Naročnik ponudnikom (poleg te projektne naloge) zagotovi oziroma da na vpogled naslednje podlage:

- Idejna zasnova izboljšanja dostopa na Blejski grad »Blejski grad – dostop« (15.9.2025), ki se šteje za informativno gradivo; rešitve iz elaborata se v nadaljnjem projektiranju smiselno upoštevajo oziroma nadgradijo.
- Veljavni prostorski akti (OPN oziroma OPPN) z določili za območje urejanja in lokacijska informacija.
- Geodetski posnetek območja obdelave (po razpoložljivosti).
- Predhodne strokovne podlage, raziskave in elaborati iz let 2016 in kasneje (po razpoložljivosti).

- Razpoložljiva dokumentacija o obstoječem objektu in komunalni infrastrukturi

1.5 Pravne podlage

Projektna dokumentacija mora biti izdelana skladno z vso veljavno zakonodajo in predpisi Republike Slovenije (z vsemi spremembami in dopolnitvami) ter pravili stroke.

Med ključnimi predpisi so zlasti Gradbeni zakon (GZ-1), Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov, Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3), Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1), Zakon o varstvu okolja (ZVO-2), Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) in Uredba o zelenem javnem naročanju.

Za mejne vrednosti vibracij se upošteva standard ÖNORM S 9020 oziroma enakovreden.

2 OPIS OBSTOJEČEGA STANJA IN OBMOČJA OBDELAVE

2.1 Območje obdelave

Območje obdelave obsega tri funkcionalno povezane sklope:

- širše območje s spodnjim (centralnim) parkiriščem za osebna vozila in avtobuse, kjer se uredi spodnja postaja in polnilna postaja za shuttle;
- povezovalno (Grajsko) cesto z vmesno postajo v območju Muzeja Lah;
- grajski plato (zgornja postaja) ter podzemni dostop skozi grajsko skalo do nivojev grajske terase, grajskega dvorišča in skladišča.

2.2 Obstoječi dostop in problematika

Obstoječi dostop predstavlja strma pot na grajski plato, na katerega trenutno vozijo avtobusi in osebna vozila. Ta ureditev se z novim konceptom ukine; Grajska cesta se uredi kot mešana prometna površina, namenjena izključno shuttle prevozom, kolesarjem in pešcem.

2.3 Dimenzioniranje glede na obisk

Analiza statističnih podatkov o obisku Blejskega gradu v letu 2024 kaže nihanje med minimalnim in maksimalnim obiskom (med drugim je bil zabeležen maksimum okoli 2.900 obiskovalcev na dan, povprečje najbolj obiskanega tedna pa okoli 2.200 obiskovalcev na dan). Kot osnova za dimenzioniranje nove dostopne rešitve se ob upoštevanju približno 4-odstotnega letnega prirasta uporabi povprečje najbolj obiskanega tedna, ki znaša približno 2.678 obiskovalcev na dan (projekcija). Projektant osnove za dimenzioniranje preveri in po potrebi posodobi.

2.4 Varstvo kulturne dediščine in narave

Blejski grad je registrirana nepremična kulturna dediščina oziroma kulturni spomenik; posegi v objekt in njegovo okolico ter v grajsko skalo so podvrženi režimu varstva kulturne dediščine in zahtevajo izdelavo konzervatorskega načrta ter sodelovanje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine. Grajska stena ima naravno-kulturni status, ki na njej ne dopušča vidnih posegov (npr. zaščitne mreže, sidranje).

2.5 Geološke in geomehanske razmere

Grajski hrib je zgrajen iz kompaktnega apnenca srednjetrojstne starosti, ki je razpokan vzdolž prelomov. Grajska stena je podvržena mehanskemu preperevanju (ocenjena intenzivnost erozije skale 0,5–36 mm/leto) z nevarnostjo izpadanja blokov in nastanka skalnih podorov. Iz dosedanjih raziskav izhaja, da je izvedba podzemnega izkopa horizontalnega predora in vertikalnega jaška mogoča; za ustrezno projektiranje, izbiro metode izkopa in podpornih ukrepov ter za projekt zaščite stene pa so potrebne dodatne raziskave (poglavje 4.2).

3 IZHODIŠČNI KONCEPT REŠITVE (PROGRAMSKA IZHODIŠČA)

Spodaj opisani koncept iz idejne zasnove izboljšanja dostopa na Blejski grad »Blejski grad – dostop« (15.9.2025) predstavlja izhodišče. Projektant ga v fazi DPP preveri, optimizira in dogradi ter predlaga končno rešitev v skladu z zahtevami naročnika, varstvenimi režimi in pravili stroke.

3.1 Zasnova dostopa: shuttle prevoz in dvigalo v skali

Dostop je zasnovan kot kombinacija prevoza obiskovalcev s shuttle vozili od centralnega parkirišča do grajskega platoja ter vertikalnega dostopa z dvigali skozi grajsko skalo na nivo grajske terase oziroma grajskega dvorišča.

3.1.1 Shuttle prevoz

- relacija dolžine približno 0,9 km; izhodiščno predvidena 4 električna shuttle vozila (orientacijsko 23 sedežev), interval vožnje približno 5 minut, dnevna kapaciteta reda 2.700 potnikov;
- spodnja postaja in polnilna postaja za shuttle ob centralnem parkirišču (preveriti je treba več variant umestitve postajališča in polnilnic z električnimi polnilnicami ter prometno varnost in pretočnost);
- vmesna postaja na trgu pred Muzejem Lah (na povratni vožnji na nasprotni strani ceste);
- zgornja postaja na grajskem platoju s krožnim prometom okoli zelenega otoka; dostava preko potopnih stebričkov, ločitev prometnega in tržnega dela platoja.

3.1.2 Dvigali

- izhodiščno 2 dvigali (orientacijsko po 10 oseb), z zmogljivostjo reda 240 potnikov na uro ob ciklu približno 5 minut; dimenzioniranje na maksimalno tedensko povprečje obiskovalcev;
- dvigali se lahko ustavljata na več nivojih (grajska terasa, grajsko dvorišče oziroma vinska klet, skladišče), s čimer prevzameta tudi vlogo dostave/servisa; z omogočeno dostavo z dvigali obstoječa vzpenjača ni več potrebna.

3.2 Podzemni dostop: horizontalni predor in vertikalni jašek

Podzemni dostop sestavljata horizontalni dostopni predor in vertikalni dvigalni jašek, izvedena v grajski skali:

- horizontalni predor (izhodiščno $A \approx 16 \text{ m}^2$, dolžine reda 30 m) s kaverno in prostori za servisni program; način izkopa se določi na podlagi geoloških in geomehanskih raziskav (npr. NATM / rezkanje z rezkalnikom);

- vertikalni jašek izveden v dveh korakih od spodaj navzgor: prvi korak predstavlja vrtanje jaška premera 1,5 m s posebno tehnologijo kot npr. Boxhole Boring Machine, v drugem koraku se jašek razširi s tehniko hladnega (neeksplozivnega) miniranja za nadzorovan vpliv na spomeniško zaščiteni objekt; izkopni material se transportira skozi horizontalni predor, grad pa med izvedbo jaška deluje neovirano;
- med izkopom je obvezno spremljanje vibracij z geofoni; vibracije ne smejo presegati mejnih vrednosti za visoko občutljive objekte (razred 4 po standardu ÖNORM S 9020) oziroma po enakovrednem standardu.

3.3 Vhodni objekt in arhitekturna zasnova

Vhod skozi skalo naj bo oblikovan zadržano, a prepoznaven obiskovalcu ob izstopu iz shuttla, z minimalnim posegom v prostor. Ob vhodu se umesti prodaja vstopnic (z neposrednim pogledom na dostopno ploščad), v nadaljevanju predora pa servisni program (sanitarije, vključno za gibalno ovirane, skladišče površine cca 25 m², tehnični prostor površine cca 10 m²). Predor se zaključi z vhodom v dvigali. V idejni zasnovi izboljšanja dostopa na Blejski grad sta bili obravnavani dve varianti oblikovanja vhoda (ortogonalen, minimalistično oblikovan vhodni objekt oziroma surovo izklesan vhod s poudarjenim nadstreškom); izbor variante se uskladi z naročnikom in s konservatorsko stroko.

3.4 Krajinska ureditev grajskega platoja

Grajski plato se v celoti prenovi in iz parkirišča preoblikuje v vstopni trg pod gradom. Parkiranje na trgu se minimizira in omeji na dostavo, servisiranje in VIP; obiskovalci in zaposleni parkirajo na spodnjem centralnem parkirišču. Zasadi se nekaj novih dreves (npr. gaber/*Carpinus betulus*, lipa/*Tilia*, macesen/*Larix decidua*) tako, da ne zastirajo pogleda na grad ob prihodu. Površine se tlakujejo deloma z granitnimi kockami, deloma z vodno vgrajenim peskom; postavi se urbana oprema; jasno se ločijo prometne in pešcem namenjene površine; uredijo se drop-off cona, ekološki otok in stojala za kolesa. Del ploščadi se zniža (reda 80 cm) za neoviran dostop do dvigala in grajske terase.

3.5 Zaščita grajske stene

Grajsko steno nad vhodom v predor in nad sprehajalno potjo ob jezeru je treba zaščititi pred padajočim kamenjem. Projekt zaščite mora upoštevati naravno-kulturni status stene in nedopustnost vidnih posegov ter preveriti rešitve t. i. »nevidnih« podajno-lovilnih ograj. Za projektiranje zaščite so potrebne dodatne raziskave (določitev glavnih diskontinuitet in njihovih karakteristik, fotogrametrični 3D model stene, 3D analiza izpadanja blokov).

4 PREDMET IN OBSEG NAROČILA (STORITVE PROJEKTANTA)

4.1 Vsebina in faze projektne dokumentacije

Izbrani projektant izdelava celovito, medsebojno usklajeno projektno dokumentacijo za zahteven objekt v naslednjem obsegu:

- projektna dokumentacija za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP) izdelana na podlagi projektne naloge in idejne zasnove izboljšanja dostopa na Blejski grad;

- idejni projekt (IDP) z variantno preveritvijo ključnih rešitev in oceno investicije po variantah, kot podlaga za izdelavo DGD in PVO;
- poročilo o vplivih na okolje (PVO);
- projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in integralnega gradbenega dovoljenja (DGD);
- projektna dokumentacija za izvedbo gradnje (PZI) z vsemi potrebnimi načrti, elaborati in študijami;
- popis del s predizmerami in projektantski predračun (ločeno po zaključenih sklopih, npr. raziskave, izkopi, GOI dela in oprema, zunanja ureditev, spodnja postaja/shuttle point), kot podlaga za izvedbo javnega razpisa za izbiro izvajalca gradnje;

Na podlagi izdelane idejne zasnove je ocenjeno, da je za predvideno gradnjo potrebno v okviru izdaje integralnega gradbenega dovoljenja izvesti presojo vplivov na okolje in presojo sprejemljivosti posega na varovana območja.

4.2 Geološko-geomehanske raziskave in geotehnično projektiranje

Sestavni del naloge so geološko-geomehanske raziskave z oceno izvedljivosti, študija vibracij s pripadajočimi preiskavami ter geotehnično projektiranje izkopa, podpiranja in zaščite, s poudarkom na:

- inženirsko-geološko kartiranje, fotogrametrija in izdelava geološkega 3D modela; določitev glavnih sistemov diskontinuitet ter njihovih karakteristik;
- vrtna dela s predhodnimi pripravljalnimi deli (izhodiščno strukturna vrtina globine reda 35 m z dvostenskim jedrnikom in 100-odstotnim jedrovanjem; vrtanje izvede z uporabo ustrezne izplake);
- terenske preiskave v vrtini (npr. presiometriške meritve, karotaža, hidrogeološke VDP preiskave, downhole seizmične preiskave, idr.);
- laboratorijske geomehanske preiskave (npr. preiskave trdnosti in deformabilnosti kamnin, preiskave dinamičnih elastičnih lastnosti hribin, preiskave karakteristik diskontinuitet ter strižne trdnosti vzdolž diskontinuitet, abrazivnost CAI, idr.);
- 3D analiza izpadanja blokov pri podzemnem izkopu in za zaščito grajske stene;
- študija vibracij in hrupa s pripadajočimi preiskavami;
- projektiranje podzemnega izkopa in podpiranja ter geotehnična spremljava izvedbe (kot del projektantskega nadzora oziroma geotehničnega monitoringa).

4.3 Pridobivanje mnenj, soglasij in dovoljenj

Projektant po pooblastilu naročnika vodi in koordinira vse postopke ter pridobi vsa potrebna projektna mnenja in soglasja (vključno s soglasji pristojnih zavodov za varstvo kulturne in naravne dediščine ter upravljalcev gospodarske javne infrastrukture), pripravi vlogo ter pridobi gradbeno dovoljenje, po izvedbi pa sodeluje pri pridobitvi uporabnega dovoljenja.

4.5 Zahteve glede tehnologije izdelave (BIM)

Projektna dokumentacija se izdelava v BIM okolju, skladno s predpisi in dobro prakso, z natančnostjo obdelave vsaj LOD 300; po uvedbi v delo se z naročnikom uskladi pre-BEP/BEP dokument in skupno podatkovno okolje (CDE).

4.6 Usklajevanje, variantne rešitve in stroškovni okvir

Projektant aktivno sodeluje z naročnikom, s konservatorsko stroko in z mnenjedajalci ter zagotavlja medsebojno usklajenost vseh načrtov. V fazi IDP se obdela variantne rešitve ključnih elementov (umestitev postajališča in polnilnic, oblikovanje vhoda, postaje dvigala). Projektne rešitve morajo izkazovati racionalnost gradnje in vzdrževanja ter doseganje stroškovnega okvira investicije.

5 POSEBNE STROKOVNE ZAHTEVE PROJEKTA

Projekt je izrazito multidisciplinaren in tehnično zahteven; predstavlja redko kombinacijo strok in tehničnih izzivov, ki jih mora ponudnik obvladovati. Te posebnosti so neposredna podlaga za oblikovanje pogojev za sodelovanje v razpisni dokumentaciji.

Posebne strokovne zahteve projekta predstavljajo:

- sondiranje in predhodne raziskave na lokaciji dvigalnega jaška, s katerimi se preveri hribinsko sestavo in zgradbo grajske skale, pripravljala dela gradbišča ter transport ustrezne garniture z dvigom z grajskega platoja na grajsko teraso (višina > 40 m) in izvedba sondiranja v delu spomeniško zaščitenega objekta;
- podzemni izkop (horizontalni predor in vertikalni jašek) v kompaktnem, razpokanem apnencu v neposredni bližini in pod spomeniško zaščitenim objektom, ob nemotenem obratovanju gradu;
- geomehanika hribine, analiza in obvladovanje izpadanja blokov ter skalnih podorov in projektiranje (»nevidne«) zaščite grajske stene z naravno-kulturnim statusom;
- projektiranje posegov v registrirani kulturni spomenik v skladu s konservatorskim načrtom in usklajevanjem z varstveno stroko;
- strojno in elektro projektiranje dvigal v jašku z več postajami (obiskovalci in dostava/servis) ter obvladovanje vibracij (ÖNORM S 9020, razred 4);
- zagotavljanje univerzalne dostopnosti (dostop za gibalno ovirane) na zahtevni topografiji;
- prometna zasnova in dimenzioniranje sistema javnega prevoza (shuttle) s polnilno infrastrukturo;
- krajinsko-arhitekturna ureditev javnega prostora visoke prepoznavnosti (grajski plato).

6 OBVEZNOSTI PROJEKTANTA

- sodelovanje z naročnikom, upravljavcem, konservatorsko stroko in mnenjedajalci ter udeležba na usklajevalnih sestankih;
- zagotovitev medsebojne usklajenosti vseh načrtov in elaboratov;
- zagotovitev vseh gradiv in tehničnih osnov, potrebnih za izdelavo naloge, razen tistih, ki jih priskrbi naročnik;
- dopolnitev dokumentacije po pripombah naročnika in recenzentov ter pridobitev izjav recenzentov;
- pridobitev mnenj in soglasij ter vodenje upravnih postopkov po pooblastilu naročnika;
- upoštevanje dodatnih utemeljenih navodil naročnika znotraj razpisanega obsega del;

- sodelovanje pri izvedbi projekta v okviru projektantskega nadzora.

7 OBLIKA IN PREDAJA DOKUMENTACIJE

Dokumentacija se preda v dogovorjenem številu tiskanih izvodov in v digitalni obliki:

- grafični del v vektorskem formatu (.dwg/.dxf) in v .pdf;
- tekstualni del v urejevalniku besedil in v .pdf; tabelarični del v preglednicah (.xls/.xlsx);
- popisi del s predizmerami v obliki, primerni za izvedbo javnega naročila (npr. .pdf in odprti tabelarični format);
- BIM model skladno s poglavjem 4.5; celoten projekt v nespremenljivi obliki (.pdf), identičen tiskani verziji.

Vsa izdelana dokumentacija je last naročnika; izvajalec jo lahko preda tretji osebi le s soglasjem naročnika. Avtorske pravice se uredijo s pogodbo.

8 PRILOGE

- Priloga 1: Idejna zasnova izboljšanja dostopa na Blejski grad »Blejski grad – Dostop« 15. 9. 2025 (idejne strokovne podlage).
- Priloga 2: Program predhodnih geološko-geomehanskih raziskav
- Priloga 3: Predhodne raziskave in razpoložljiva dokumentacija o objektu.